آینده‌ای مبهم برای وزارتخانه جدید

بالاخره علی‌اصغر مونسان توانست با دریافت ۱۶۳ رای موافق از بهارستان، بر کرسی وزارت گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع‌دستی بنشیند. این آرا اما به‌راحتی نصیبش نشد، جدا از برخی که به او و عملکردش ایمان داشتند و عده‌ای که مخالف برنامه‌هایش بودند، بعضی با شرط و شروط با او و برنامه‌هایش برای وزارتخانه همراه شدند؛ شروطی که مشخص نیست قابلیت اجرا دارد یا نه. به‌طور مثال یکی از نمایندگان، در خطابه‌اش بر لزوم حضور ایثارگران و حتی بعدها فرزندان آنها در وزارتخانه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی تاکید داشت بدون اشاره به لزوم تخصصی در این میان.

این نماینده بر ضرورت حل مشکل اینترنت پرسرعت که به گردشگری ایران کمک شایانی می‌کند هم تاکید داشت؛ اینترنتی که همین حالا و با همین سطح دامنه و کندی‌اش، برخی از خود نمایندگان با آن مخالفند.

یکی از نمایندگان اصفهان هم گفت که از آقای مونسان قول گرفته فرهنگ غنی اسلام را دقیقا رعایت کند و معلوم نیست براساس قولی که ایشان از مونسان گرفته اند، چه رویه‌ای قرار است در این وزارتخانه و حوزه گردشگری پیاده شود که تاکنون برقرار نبوده است. از این‌گونه حواشی و شرط و شروط که بگذریم، سخنان یکی از اعضای فراکسیون زنان مجلس هم در انتقاد از مونسان و مخالفت با وی قابل تامل بود، آنجا که گفت سازمان میراث فرهنگی درحالی با مصوبه مجلس تبدیل به وزارتخانه شد که دولت و خود مونسان با آن مخالف بودند. حال چطور کسی که وزارتخانه شدن این سازمان را قبول نداشت، می‌خواهد سکاندار آن باشد.

این نماینده مجلس درواقع روی نکته مهمی دست گذاشت، حال باید دید چنین وزارتخانه‌ای با چنین مخالفت‌ها و چنین سکانداری ره به کجا خواهد برد!/ جام جم

«بنه سبزپوش» ثبت ملی شده، میزبان عزاداران است

این روزها جای جای ایران (چه اماکن مقدس و چه معمولی) میزبان آیین سوگواری و عزاداری اباعبدا... است؛ کف خیابان‌ها، مساجد و تکیه‌ها و حسینیه‌ها. بعضی از اماکن ظاهرا مقدس نیستند، اما محلی‌ها برایشان قداست بسیاری قائلند و مراسم عید و سوگواریشان را در جوار و زیرسایه آنها برگزار می‌کنند؛ مثل درخت خونین قزوین که می‌گویند سحر عاشورا از شاخ و برگش خون می‌چکد و هرساله گردشگران و عزاداران زیادی را جذب خود می‌کند. درخت کهنسال بنه سبزپوش سربیشه هم که حدود ۶۰۰ سال قدمت دارد، از همین‌گونه است. این درخت از گذشته‌های دور توسط یکی از مریدان روستای میرخان به نام شیخ احمد صوفی به درخت حیدرعلی نامگذاری شده و برای مردم قداست دارد. سربیشه‌ای‌ها نماز جماعت و مراسم مختلف مذهبی خود از جمله عزاداری‌های محرم را در اطراف این درخت که در مجاورت گورستان روستاست و دخیل‌ها به آن بسته شده، برگزار می‌کنند. این درخت کهنسال در همایش میراث طبیعی کشور در فهرست میراث ملی قرار گرفت./ جام جم

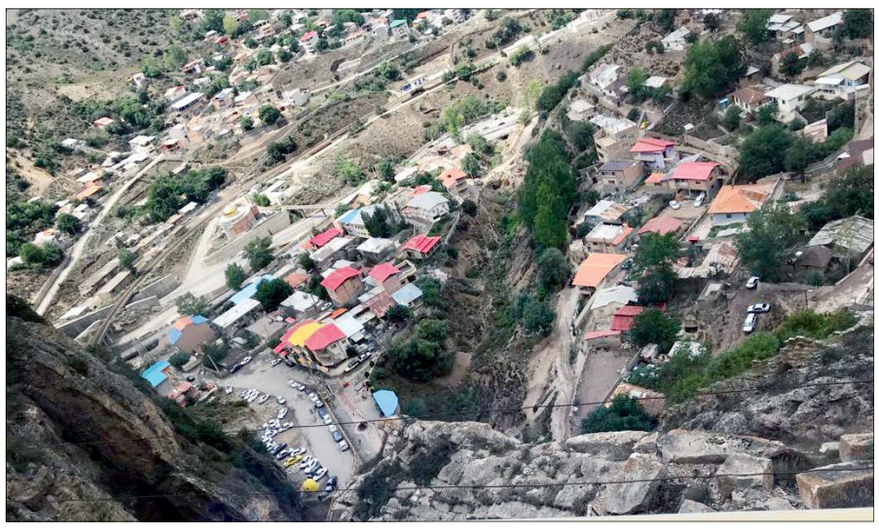

نمایی از ده ورسک از بالای پل ورسک در مسیر قطار گردشگری سوادکوه

عکس: محمد جعفری خوزانی/ جام جم

مسیر ریلی تهران تا سوادکوه یکی از بهترین گزینه‌ها برای گردشگری یک روزه است

گردش روی ریل تاریخ

ایستاده بر بلندای تاریخ است. سنگینی قطار در ارتفاع ۱۱۰ متری از زمین عجیب حس می‌شود؛ پلی که بیش از ۸۰ سال عمر دارد و هیچ جای آن جوشکاری نشده است. حالا در عصر اطلاعات و دنیای فناوری، هر هفته میزبان تحیر مسافرانش است... چشم‌ها به سمت شیشه‌های بزرگ واگن خیره مانده. مسافران قطار از صندلی‌ها نیم‌خیز شده‌اند و محو تماشای دره هستند. شعف ایستادن بر پل ورسک، از چشم‌های ذوق‌زده و دست‌های بر شیشه مانده، پیداست. آنها می‌خواهند بدانند آیا کارگران راه‌آهن، مسافران اولین قطار شمال بوده‌اند؟ مدام برای هم، ماجرای مهندسی را نقل می‌کنند که پل را ساخته بود و با خانواده‌اش هنگام عبور اولین قطار، زیر پل ایستاده بودند. بعد هم با بهت نگاه می‌کنند و می‌پرسند: راست است؟

شهرزاد باباعلی‌پور

ایران

پنجشنبه‌های ایرانگردی

هر هفته

یک گوشه از ایران زیبا

یکی از ایرانگردهای‌مان این هفته با قطار سفر کرده قطاری که علاقه‌مندان به طبیعت و تاریخ را از ایستگاه راه‌آهن تهران به سوادکوه و دل جنگل‌های شیرگاه می‌برد

جانمونید که رفتیم!

گردش در مسیر ریل‌ها در ایران حرکت نوپایی است. دو سال است که یکی از جذاب‌ترین مسیر تورهای یکروزه با قطار گردشگری از ایستگاه راه‌آهن تهران تا سوادکوه و جنگل شیرگاه، راه‌اندازی شده است. مسافران ریل‌گردی در این سفر، راهی تونل زمان می‌شوند. آنها هیچ وقت، طعم هیجان ایستادن بر فراز «پل پیروزی» را فراموش نمی‌کنند.

هیاهوی ایستگاه مرکزی راه‌آهن دیدنی است. کوله‌پشتی‌ها و چمدان‌ها در حال عبور از بازرسی، چشم‌های خیره مانده بر تابلوی اطلاعات، اعلام ساعت حرکت قطار، هیجان سفر در جمع مسافران جوان، همه و همه شور سفر را فریاد می‌زنند. دو خط موازی فولادی، آنها را به خود فرامی‌خوانند؛ درها بسته می‌شود، سوت قطار را می‌زنند و این فصل آغاز یک رویاست.

قطار دیگر شبیه گذشته‌اش نیست. بیشتر شبیه یک اتوبوس لوکس است. در فاصله هر دو واگن سرویس بهداشتی مجهزی قرار دارد و از همان ابتدای راه، طرز استفاده از آن را توضیح می‌دهند. برای آنهاکه اولین بار است سوار قطار شده‌اند همه چیز جذاب و پیچیده است، حتی دکمه‌های سرویس بهداشتی.

قطار که از ایستگاه راه‌آهن حرکت کرد، جاذبه‌ها یکی یکی پیدا شدند؛ اولینش لکوموتیو قدیمی مانده در راه‌آهن که جزو اولین‌ها بوده و از خلیج فارس راهی مسیر شمال شده است. قطار از کنار واگن خانه سریع عبور می‌کند، آنها به طرف دیگر نگاه می‌کنند تا بدانند آشیانه انقلاب کجاست؛ جایی که اولین قطارهای تشریفاتی ایران در آن نگهداری می‌شود و به‌تازگی بعد از گذشت ۴۰ سال از انقلاب، مجوز بازدید از آن صادر شده است. این قطارها خاطره‌های خاصی دارند و تجهیزات‌شان حتی برای آنها که در راه‌آهن ایران مشغول کارند هم تازگی دارد.

تاریخ به‌وقت چای شیرین

صبحانه برای نزدیک ۳۰۰ مسافر آماده شده و آنها همان‌طور که از میان حریم راه‌آهن تهران در حال عبور هستند و چشمشان در مزارع اطراف است، چای را می‌نوشند. قصه قند و شکر و چای و راه‌آهن شنیدنی است. دو سال زودتر از آن‌که مصوبه راه‌آهن در مجلس ایران به تصویب برسد، مالیات قند و شکر و چای از راه رسیده است. ایرانِ بدهکار از زمان قاجار برای رسیدن به دوران نوین باید سراغ شکم مردمی می‌رفت که سفره زندگی‌شان بند نان و پنیر و چای بوده است. شش قران برای هر من چای و دو قران برای هر من قند و شکر. مسافرها در حال نوشیدن چای، تاریخ را که از زبان راهنما بیرون می‌تراود، مزه می‌کنند. این چای و شکر بهای رسیدن به جهان صنعتی است. ۱/۴۰۵ میلیون ریال از همین خوردنی‌ها به جیب دولت آمد تا ریل‌ها به زمین ایران بنشیند. صدای راهنما در گوش‌شان و چای داغ بر لب‌شان از کنار کارخانه قند ورامین عبور می‌کنند و باز هم از راه‌آهن و آدم‌هایش می‌شنوند. داستان نیکلای مارکوف روسی که کارخانه را طراحی کرد و فردریک تالبرگ سوئدی که آرم دو بال گشوده در حال پرواز راه‌آهن ایران را به یادگار گذاشتند. این سفر آنها را با خود به تاریخ می‌برد و قصه‌اش شنیدنی است.

روی خط افسانه‌ها

مسافران ریل‌گردی افسانه‌های راه‌آهن شمال را شنیده‌اند؛ از ماجرای دهقان فداکار و فانوس معروفش که در سال ۱۳۴۰ به وقوع پیوست و قصه شد تا ایستگاه پیشوا که از سال افتتاح راه‌آهن ایران در ۱۳۱۷ نامش پیشوا شده و این نام را به علاقه پهلوی اول به پیشوای آلمان ربط می‌دهند. این بار آنها فرصت می‌کنند تا بعد از ایستگاه گرمسار یکی دیگر از افسانه‌های راه را بشنوند. بعد از عبور از ایستگاه گرمسار، قطار مقابل کوه اژدها متوقف می‌شود. یکی از منحصربه‌فردترین چین‌خوردگی‌های زمین‌شناسی ایران مقابل چشمان گردشگران است. نوارهای قرمز، سفید و قهوه‌ای موج‌وار درهم تنیده‌اند و شبیه دم اژدها شده‌اند. در همه افسانه‌های جهان، مار و اژدها نشانه بدی‌هاست، اما این اثر زمین‌شناسی قدمت قابل توجهی دارد و از همان نشانه‌ها در یادها مانده است. افسانه‌ها می‌گویند قهرمان اساطیری ایران، رستم در همین کوه با اژدها جنگیده و با کوبیدن اژدها بر کوه، جان اهریمن رفته است و خونش بر دیواره کوه مانده. آن‌قدر زیبایی و گیرایی جغرافیای راه، مسافران قطار را با خود همراه کرده که در طول مسیر کمتر چشم از پنجره‌ها برمی‌دارند.

وقتی که قطار بال درمی‌آورد

تونل‌ها، مسیرها، پل‌ها همه و همه تاریخ را به روایت ۸۰ سال پیش می‌گویند. مسافران ریل‌گردی در مسیر راه‌آهن سوادکوه سخت‌ترین، مهم‌ترین و گران‌ترین مسیر ریلی ایران را طی می‌کنند. پل ورسک، قصه سه خط طلا و پل دوآب که سمبل معماری تلفیقی ایرانی و اروپایی است را به چشمان مشتاق گردشگر نشان می‌دهد. عبور از تونل گدوک، طولانی‌ترین تونل راه‌آهن که نزدیک ۲۸۸۰ متر است، مسافران را به یاد کارگرانی می‌اندازد که عمرشان را پای این ریل‌ها، تونل‌ها و پل‌ها گذاشتند. آرامگاه اخوت که یادآور مرگ ۶۰ کارگر در تونل شماره ۶ است و ادای احترام گردشگران ریلی به آنها، بخشی از همین تاریخ قطار در ایران است. تونل دو گل برای مسافران، حکم جادو را دارد. قطار هر بار در جهتی خلاف مسیر جاده از تونل خارج می‌شود و دوباره تغییر مسیر می‌دهد و ارتفاع از سطح جاده آن‌قدر زیاد می‌شود که انگار به قطار، چوب جادو زده‌اند و بال درآورده است. مسافران قطار چشمشان به جاده و مردمی است که سال‌هاست همنشین این همسایه‌اند. مسافر قطار فرصت دارد تا میان عبور از ایستگاه‌ها نام روستا را یاد بگیرد. هر روستا در هر فصل برای خودش مراسمی دارد. روستای انزها یکی از همان روستای بی‌راه زرین‌دشت و مهاباد است. فصل محرم همه از بیرون روستا می‌آیند تا تعزیه کهن این روستا را به تماشا بنشینند و بعد از مراسم عزاداری به رسم کهن روستا مهمان سفره امام حسین(ع) باشند.

مسیر تازه‌نفس گردشگری

سهم روستای صد ساله شوراب از عبور ۸۰ ساله قطار شمال، تنها صدای چرخ‌ها روی ریل و تماشای عبور آن از پل شوراب بود. اما دو سال است مردم روستای شوراب در آخر هفته‌ها منتظر شنیدن صدای رسیدن قطار هستند. بزرگ‌ترین پل دره‌ای شمال، سهم شوراب است و مسافران گردشگری را راهی این روستا کرده است. اسکلت بناهای باقیمانده از بناهای زمان ساخت راه‌آهن که معروف به سینما و سربازخانه از زمان جنگ جهانی دوم مانده‌اند و حالا جزوی از میراث مشترک راه‌آهن ایران و روستای شوراب هستند. همین‌ها سبب شده‌اند قطار گردشگری رسمش با رسم قطارهای قدیم تفاوت داشته باشد و این توقف در روستا، نفس تازه‌ای به این منطقه دمیده است.

شوراب و جاذبه‌هایش

بازارچه گردشگری شوراب، حال و هوای مردم روستایی دارد که با پوشش لباسشان یادآور فصل محرم می‌شوند و سلام و صلواتشان همان رنگ مصفای روستا را برای مهمان دارد. شورابی‌ها با آش گزنه و سس ازگیل، آش دوغ و سبزی‌های خشک‌شده معطر و ترشی با طعم انار، میزبان گردشگران می‌شوند. خرید از این بازار جزو برنامه ریلگردی است تا گردشگری نقش اقتصادی خود را ایفا کند و زنان روستا شادی فروش دست‌بافته‌هایشان را به خانه‌هایشان می‌برند و مسافران هم رویای خاطراتشان با تونل و ریل را ثبت می‌کنند.

چرا قطار بهتره؟

مکث

سفر خانواده ایرانی سال‌ها با جاده و رانندگی شکل گرفته و فرسودگی و خستگی جاده هم محصول این مدل سفر است. در این میان آدم‌های زیادی هستند که فرصت سفر را ندارند. داشتن کودک و نوزاد، ناتوانی سالمندان خانواده از همراهی در جاده و ماشین، خیال پا روی پا انداختن و لذت بردن از طبیعت مسیر را به دل بسیاری گذاشته، اما قطار این فرصت را برای آنها فراهم کرده است. هوای مطبوع و فرصت راه رفتن در قطار و حتی برخورداری از سرویس بهداشتی در طول راه، جز و همان ویژگی‌هایی است که نظر مسافر ایرانی را به قطار جلب کرده است. قطار لذت تماشا را به مسافرش هدیه می‌دهد و گردشگر برخلاف خودرو یا هواپیما فرصت دارد بی‌نگرانی از پیامدهای تلخ و مصائب احتمالی، مسیر را تجربه کند. قطار یک فراخوان آرام برای رهسپار شدن است تا آدم‌ها با گوش سپردن به لالایی چرخ‌هایی که خط‌های موازی را در پیش می‌گیرند، اتفاقی ناب را تجربه کنند.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۷۳

جدول عادی

افقی: ۱) قوای نظامی یک کشور- در هم تنیدن- فدراسیون جهانی کشتی ۲) راه و روش- قرمز مایل به قهوه‌ای- آحاد ۳) چه وقت- شماره- پارچه‌ای لطیف- مقابل روز ۴) زنان عرب- پایتخت کانادا- جوی طبیعی ۵) تمدن مکزیک- قناعت پیشه ۶) ریگ نرم- شرافتمند- ظاهر و باطنش یکی نیست ۷) گیاه تالاب- نژاد ایرانی- تنبل ۸) عبوس- حیران- نام تجاری ۹) سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی- نطق و خطابه- حرف ندا ۱۰) همسایه بستان‌آباد و مراغه- شهرستانی در آذربایجان شرقی- شروع، آغاز ۱۱) دارای بیشترین ارزش- عسکر ۱۲) یاری- پایان و آخر- زخمی و مجروح ۱۳) رطوبت- رجولیت- ترسنده- بوی رطوبت ۱۴) یار داماد- عدد- آگاهی ۱۵) بانمک- لاله الا... گفتن- از زبان‌های زنده دنیا.

عمودی: ۱) از پنج گنج نظامی گنجوی- توانگر ۲) سرکرده- ترش و شیرین- پهلوان افسانه‌ای آذری ۳) نشانه صفت تفضیلی- سنگین‌ترین حیوان- خودکامه- جانشین او ۴) گوشه‌ای در دستگاه شور- سرگردان- عملی در وضو ۵) انتشار یافته- از سازهای زهی مضرابی ۶) دریا- بخشنده- بسیار وسیع و پهناور ۷) ایشان- خشک- بی‌نظیر ۸) نت چهارم- پالایشگاه- زائو ترسان ۹) پرستاری از مریض- پیامبری ملقب به ذوالنون- پایانی ۱۰) گلی که در مرداب می‌شکفد- امید بستن به خداوند- سر به راه ۱۱) چیستی- فروغ و پرتو ۱۲) مهره‌ای در شطرنج- فرعی- میت را با آن شست‌وشو می‌دهند ۱۳) عدد بی‌اثر در ضرب- ناشی و بی‌تجربه- ماهوت پاک‌کن- فریبنده‌زاد و فریبا بمیرد ۱۴) مردار- مدارک- الهه عشق و زیبایی ۱۵) آتشگیره- پرتونگاری.

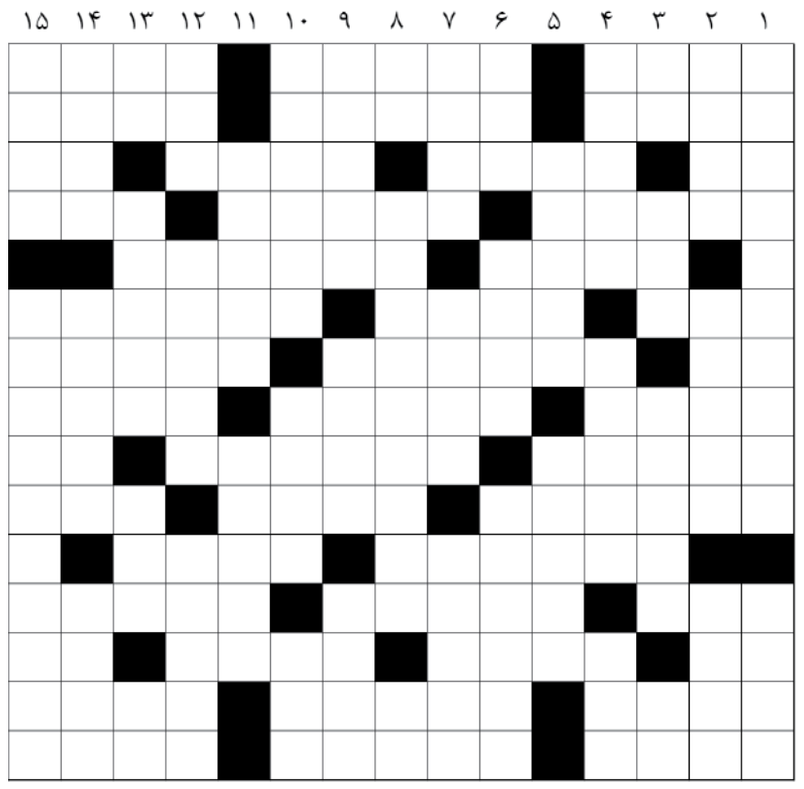

جدول ویژه

افقی: ۱) روادید- بی‌کارگی- معادل فارسی کاور ۲) پیشوا- قوس‌های هلالی پیوسته- ستارگان ۳) قدم یکپا- دو رنگ- سرسرای ورودی- شهر مدفن ستارخان ۴) بافته شده- پیشتاز لشکر- دهان کوچک ۵) زشت- گذرگاه آب ۶) مأنوس- از الفبای انگلیسی- دومین غار آبی ایران که در آذربایجان غربی قرار دارد ۷) نت آخر- زینت داده شده- اصلی مهم در تربیت فرزندان ۸) قطب منفی باتری- معدوم- سراینده داروگ ۹) ترسانیدن- نام دیگر فیل دریایی- از مطهرات ۱۰) خوردن غذای اندک برای رفع گرسنگی- ماشین خاکبرداری- بت ۱۱) لقب تبهکاران ژاپنی- اتحادیه جهانی پست ۱۲) آتش- کارتن باز نشده- قورباغه درختی ۱۳) نام آذری- در بیان علت به کار می‌رود- جوانی- گرداگرد دهان ۱۴) پرنده‌ای شبیه گنجشک- بدذات- فرشته شب اول قبر ۱۵) مبادا- اعشاری- رمانی مشهور نوشته دن براون.

عمودی: ۱) نویسنده انگلیسی رمان آیوانهو- نصیحت‌کننده ۲) سوگند- شیار مارپیچ روی سنگ‌های قیمتی- خودستایی ۳) به دنیا آوردن- پرستش- تفسیر کردن- غوزه پنبه ۴) تهیه کردن- شهری در ترکیه- قیمت ۵) از پرسنل کادر درمانی- شرور ۶) عوض- آشکار- نام مادر حضرت موسی(ع) ۷) واحد شمارش پارچه- بی‌رونق- زوجه هارون‌الرشید ۸) خاندان- گروهی از حشرات با دگردیسی تدریجی- کوشش ۹) پیچک- فیلمی ساخته مارتین اسکورسیزی- خنجر کوچک ۱۰) تخته‌های زیر ریل- خاکستری تیره- بسیار زیاد ۱۱) کودنی- شاعر سرشناس ادبیات شیلی ۱۲) نوعی شیرینی- دومین پادشاه پیشدادی- مقید ۱۳) کاروان- سراینده آیینه اسکندری- شهر معروف فنیقی‌ها- کجاست ۱۴) مسجد مدینه- باور قلبی- شهر مارکوپولو ۱۵) شهری در استان اردبیل- داستانی کوتاه نوشته ادگار آلن پو.

حل جدول عادی شماره ۵۴۷۲

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ف	ی	د	ب	ک	■	خ	ن	ی	ا	■	ج	ا	ن	ب
۲	د	و	ر	■	خ	ا	ت	م	ا	ل	ا	ن	ب	ی	ا
۳	ا	ن	ا	ر	■	ر	ا	ک	د	■	ک	ا	ن	ک	س
۴	ک	ی	■	م	ن	ت	ف	ی	■	ش	ب	ب	و	■	ت
۵	ا	ت	ح	ا	د	ی	ه	■	ی	م	ن	■	س	ز	ا
۶	ر	■	ک	ل	ا	س	■	ق	ن	ا	د	ی	■	ا	ن
۷	ی	ا	م	■	م	ت	ق	ا	ب	ل	■	س	ه	و	ی
۸	■	س	ی	ر	ت	■	ل	ب	و	■	ت	ر	ش	ی	■
۹	م	ف	ت	ش	■	ق	ت	ل	ع	م	د	■	د	ه	ا
۱۰	ا	ا	■	ت	ر	ا	ش	ه	■	و	ا	ی	■	ر	■
۱۱	ی	ر	ا	■	ب	ر	ن	■	م	ل	و	د	ر	ا	م
۱۲	ح	■	د	ع	و	ی	■	س	ی	ا	م	ک	■	ی	ا
۱۳	ت	ب	ع	ی	د	■	خ	ف	ت	ن	■	ی	ا	ر	ی
۱۴	ا	ق	ی	ا	ن	و	س	ا	ر	ا	م	■	ن	ا	ی
۱۵	ج	ا	ه	ل	■	ی	ک	ل	ا	■	پ	ر	س	ن	ل

حل جدول ویژه شماره ۵۴۷۲

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	چ	گ	و	ن	ه	■	س	ن	ک	■	ک	و	ل	ن	
۲	ش	و	ت	■	س	ا	ت	ی	ا	چ	ی	ت	ر	ا	ی
۳	م	د	ر	س	■	ل	ر	ز	ه	■	ر	ا	د	ی	و
۴	ه	ا	■	ا	م	ا	د	ه	■	ه	ل	ن	ا	■	ک
۵	ا	ل	م	ح	ا	س	ن	■	ک	پ	ی	■	ن	و	ا
۶	ی	■	ت	ل	خ	ک	■	ی	و	ر	غ	ه	■	ا	س
۷	ش	ا	ق	■	چ	ا	ق	ا	ل	و	■	ب	ک	س	ل
۸	■	م	ا	ل	ی	■	س	ی	ا	■	د	ه	و	ک	■
۹	خ	ا	ل	ی	■	پ	ا	س	ک	ا	ل	■	د	ا	م
۱۰	ا	د	■	ا	ن	د	و	ه	■	م	ش	ق	ت	■	ر
۱۱	ک	ن	ف	■	م	ی	ت	■	ا	پ	ا	ل	ا	ش	ی
۱۲	ر	■	و	د	و	د	■	ا	ز	ر	د	ه	■	ک	س
۱۳	و	ا	ک	م	ن	■	ا	س	م	ا	■	ک	ر	ف	ت
۱۴	ب	ی	و	ت	ک	ن	و	ل	و	ژ	ی	■	خ	ت	م
۱۵	ه	م	س	ر	■	ک	ر	و	ن	■	ن	ش	ا	ن	ی